

Als PMS-medewerkers worden we regelmatig geconfronteerd met leerlingen met leermoeilijkheden. Waar we aanvankelijk vooral binnen het basisonderwijs rond deze problematiek werkten, krijgen we momenteel meer en meer vragen van het secundair onderwijs. Men beseft daar dat de zorg voor leerlingen met leermoeilijkheden niet eindigt na het zesde leerjaar. Zonder volledigheid na te streven, wil ik een paar punten opsommen waar het PMS-centrum samen met de school een rol kan spelen:

- 1 *Een vroege opsporing en signalering van de risicokinderen.* We zien de laatste jaren dat veel basisscholen, mede onder stimulans van het PMS-centrum, starten met het toepassen van een leerlingvolgsysteem. Dit houdt in dat men regelmatig, bijvoorbeeld in het midden en aan het eind van elk schooljaar, met methodevrije toetsen de vorderingen van alle kinderen voor lezen, spelling, rekenen,... nagaat. Op die manier weet men vlug welke kinderen dreigen af te haken, en kan men ook vaststellen wie extra hulp nodig heeft en of de geboden hulp effectief is. Voor kinderen die ernstig uitvallen, kan een diagnose gesteld worden en kan - indien nodig - naast hulp in de school ook verwezen worden naar buitenschoolse hulp of zelfs naar buitengewoon onderwijs.
- 2 *Informatie en advies bij de studiekeuze en studieloopbaanbegeleiding.* Hier ligt toch wel een terrein bij uitstek voor het PMS-centrum. Bij leerlingen met leermoeilijkheden is het heel belangrijk dat ze een keuze maken die aangepast is aan hun belangstelling, capaciteiten en beperkingen. Ouders hebben vaak de neiging de problemen te onderschatten ("iemand met zo'n verstand moet toch ASO aankunnen als de school wat meewerkt") of (minder vaak) te overschatten ("het is nu de hele lagere school al zo'n gesukkel geweest met taal, wij kiezen ineens voor de B-klas"). Een gesprek over de studie-eisen in de verschillende studierichtingen, en informatie over de mentaliteit van de scholen en over wat men wel en niet kan verwachten qua hulp, zijn hier zeker aangewezen.
- 3 *Informeren van de school.* Het PMS-centrum beschikt meestal over gegevens die nuttig kunnen zijn bij de verdere begeleiding van de jongere. We denken hier onder meer aan zaken als: wanneer zijn de problemen voor het eerst gesignaleerd? welke hulp is er reeds geboden? hoe gaan ouders en kind met het probleem om? wat zijn de sterke kanten van het kind?... Wanneer deze gegevens op een gestructureerde manier worden doorgespeeld, kan dit zeker nuttig zijn voor de kwaliteit van de aanpak in het secundair onderwijs. Daarnaast ervaren we ook dat sommige scholen en leerkrachten wat huiverig staan tegenover speciale maatregelen voor bijvoorbeeld dyslectici omdat ze vrezen dat te veel ouders dit (ten onrechte) ook voor hun kinderen gaan eisen. Goede informatie kan ertoe bijdragen dat deze houding verandert.
- 4 *Inbreng op deliberaties en klasseraden.* De vertrouwdsheid van de PMS-medewerker met de eisen van de studierichtingen (ook buiten de eigen

school), de praktische aansluitingsmogelijkheden, de minder frequent gekozen maar soms zinvolle studieloopbanen, kunnen de klasseraad helpen bij het formuleren van een geschikt advies. Zijn bekendheid met het hulpverleningsaanbod kan nuttig zijn wanneer buitenschoolse hulp toch nodig is.

- 5 *Bemiddelen tussen school en ouders.* Het is belangrijk dat een school in verband met haar houding ten opzichte van kinderen met leermoeilijkheden net als ten aanzien van andere problematieken een duidelijk en voor alle betrokkenen doorzichtig beleid tracht uit te bouwen. Dit is nu nog niet overal het geval. Toch zullen zelfs in de beste omstandigheden wel eens misverstanden opduiken tussen leerkrachten en ouders. De PMS-medewerker kan als onafhankelijk persoon die toch voor een stuk binnen de school werkt, de dialoog terug op gang brengen.
- 6 *Ondersteunen van de leerling.* Jongeren met leermoeilijkheden zullen steeds meer inspanningen moeten doen dan andere leerlingen met dezelfde intelligentie om zich te handhaven binnen de school. Bovendien levert hun extra inzet niet steeds voldoende resultaat op. Het is normaal dat ze het soms niet meer zien zitten, ontmoedigd raken, kwaad zijn, ... Een luisterend oor, bijvoorbeeld van de PMS-medewerker, kan voor sommigen veel betekenen.

Ik wil deze opsomming afronden met de bedenking dat leerlingen met leermoeilijkheden geen leerlingen zonder leerproblemen zullen worden, maar dat de secundaire school, door de problematiek te erkennen en er op in te spelen, voor een aantal kinderen de mogelijkheid biedt een richting te volgen die aansluit bij hun capaciteiten. Aan deze opdracht kan en wil het PMS-centrum zeker meewerken.

Renée Grysolle
psychopedagogisch consulent